

محمد نمازی

« کتاب الجمعہ) نامیله یازیلوب هنوز کتاب شکنده طبع ایتدیر یله مهین
تألیف مفصل عاجزانه مدن تلخیص ایدلشد

محرری : أبو رضوان

صادق وجدائی

مشيخت جليله اسلاميه تدقيق مصاحف ومؤلفات شرعيه مجلسنجه
بعدالتدقيق طبع اولونمشدر

استانبول — مطبعة عامه

۱۳۳۵ — ۱۳۳۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بعد آداء ماوجب علينا :

پینا بر من محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم اقدم من حضرت تلی .
(مکه) دن هجرتله (مدینه) یه مواصلت بیورد قلری ربیع الاولک
اون ایکنجی جمعه کونی اوکله وقتی مدینه منوره جوارنده
(رانونا) دینان وادینک اوست طرفنده قونه رقی جماعتله نماز
قیلمشدر ، خطبه او قومشدردر .

اسلامده ایلک قیلنان جمعه نمازی ایشته بونماز وایلك او قونان
جمعه خطبه سی ده بو خطبه در .

جمعه نمازی ، او کون او موقعده فرض اولمشدر . صلی الله
علیه وسلم اقدم من حضرت تلی اوراده او قود قلری او ایلک خطبه
ایله جمعه نمازینک بزه فرض قیلندیغنی شو وجه ایله تبلیغ
بویورمشدردر :

«أی ناس ! بیلکیز که ؛ جناب حق بو کونده ، بو آیده ،
بو موقعده جمعه نمازینی سزک اوزریکیزه فرض قیلدی . بونماز
قیامته قدر فرض عیندر . هر کیم بو فرضی بن صاغ ایکن ویا بنم
وفاتمدن صوکره انکار ویا استخفاف [۱] ایدرک ترک ایلرسه ؛
الله او کیمسه نک جمعیتی پریشان ایتسین ، ایشنی کوچنی باشاره ماسین .»

[۱] استخفاف : مهمسه مه مک ، اهمیت ویرمه مک دیمکده .

« آی ناس ! محقق بیلکیز که ؛ جمعه نمازینی بویله انکاره
ویا استخفافه صاپانلرک دیکر نمازلری ده ، زکاتلری ده ، اوروجلرده
عندالله مقبول دکلدر . مکرکه ؛ توبه کار اوله لر ، توبه لری ده
الله قبول ایتمش و کندیلرینی مغفرت ایله مش اوله . »

*
* *

جمعه نمازی : جمعه نمازی قطعی الثبوت والدلالة اوله رق
فرض و تحریم مباح ایله فرض عین در . چونکه الله تعالی حضرتلری
قرآن کریمده (سورة الجمعة) ده :
« یا ایها الذین آمنوا اذا نودی للصلاة من یوم الجمعة فاسعوا
الی ذکرالله وذرّوا البیّع ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون »
بویورمشددر . الله اعلم بوآیت کریمه نك مال شریفی شودر :
« آی مؤمنلر ! جمعه کونی جمعه نمازی ایچون ندا اولوندوغی
— اذان او قوندوغی — وقت ذکرالله ایچون جامعده قوشکنر ،
آلیش ویریشی بیرا قکنر . بیلکیز که ، بو نماز سنزک آلیش
ویریشکزدن خیرلی در . »

[جمعه نمازی ایچون مفید فرضیت اولان بوآیت کریمه ده کی
« ذکرالله » دن هم نماز هم خطبه مقصوددر . بونلرک ایکیسنه ده
« ذکر » اطلاقی صادقدر .] (نعمت الاسلام) .]

تحریم مباح : جمعه نمازی وقتنده آلیش ویریشك حرام

اولماسی در .

جمعه نمازی بو وجه ایله یعنی تحریم مباح ایله فرض عین اولدوغندن جمعه کونلری نماز ایچون جامعہ کیمه یوب ده چارشیده ، بازارده آلیش ویریشه دوام ایتمکده خیر اولمادیغنی کی اوتوده ، بریده کزوب توزمغه ویا اوده وسائر یرلرده قاپانوب آیلاق طورمغه مسلمانلقدہ جواز و مساع یوقدر .

ایمدی جمعه کونلری جمعه اذانی اوقونور ، اوقونماز ، حتی داها اول جامعہ قوشمالی ، شریعتک قبول ایتدیکی عذر شرعی اولمقسزین جمعه نمازینی ترک ایتمکدن بغایت صاقمالی دور ، چونکه پیغامبر من صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلری حدیثده بویورمشدرکه :

« برکیمسه بلامعذرة بری بری آردنجه اوچ جمعه نمازینی ترک ایدرسه الله تعالی او کیمسه نك قلبنی مهرلر، یعنی قاپادیر . بوضورتله قلبی قاپانان کناهکاری جهنمک درک اسفلنه — ال کدینه — آتار . »

*

**

جمعه نمازینک فرضیتی : جمعه نمازینک فرضیتی اللهمزك
امری و رسول اللهمزك حدیث و سنتی ایله شمدی به قدر کیمسه نك
انکاری اولمایه رق ثابتدر . کتاب و سنت و اجتماع امت ایله ثابت
اولان بویله بر فرض عینی کیم انکار و یا استخفاف ایدرسه دیندن
چیقار ، کافر اولور .

ایشته بووجه ایله حائر اهمیت اولان جمعه نمازی اوکله نمازینه
بدل قیلینیر . بز ، جمعه نمازینی قیلمق ایچون اوکله نمازینی ترک ایله
امر اولونمشیر . جمعه یی قیلدقدن صوکره برده اوکله نمازی
قیله جق دکلز . جمعه کوننه عائد اوکله نمازینی لمعدرة جمعه نمازینه
یتیشمه مینلر و یا جمعه نمازی ایچون جامعہ کیده مینلر و یا خود
جمعه نمازی ایله مکلف اولمایانلر قیله جاقدر .

جمعه نمازی ایچون اوکله نمازینی ترک ایله امر اولونمق جمعه
نمازنده کی اهمیتی برقات داها اثبات ایدر . معلومدر که ؛ اوکله
نمازی فرضدر . بویله بر فرضک ترکی آنجاق اوندن اقوی و اولی
بر فرض ایچون اوله بیلیر . دیمک که : جمعه نمازی اوکله نمازندن
داها مؤکد واقوی بر فرضدر ، فرض عیندر .

*
*
*

جمعه نمازی قاچ رکعت ؟ جمعه نمازی فرض و سنتلریله
بر وجه آتی اون رکعتدر :

- ۱ — خطبه دن اول قیلنان (۴) رکعت ایلك سنت مؤکده سی .
- ۲ — خطبه دن صوکره قیلنان (۲) رکعت فرضی .
- ۳ — بو فرض دن صوکره قیلنان (۴) رکعت صوکره سنت مؤکده سی .

۱۰

*

**

- خطبه : جمعه خطبه سی ایکی در . بری دیگرندن خفیف
- برجلسه ایله آریلیر . بو خطبه نك ایکی سی ده جناب حقه حمد و ثنا و تشهد و صلواتی حاوی در .
- جمعه نمازینك فرض دن اول او قونان بو خطبه فرض عین در .
- خطبه بی لغت عربیه ایله او قوممه اقتدار ایله برابر عربینك
- غیری لغت ایله — یعنی لسان ایله — او قومق و یا خود لغت عربیه
- ایله او قود قدن صکره ترجمه سی — سویله مکده جائزدر [۱] .
- خطبه نك شرطلری شونلردر :
- ۱ — جمعه نمازینك فرض دن اول او قومق .
 - ۲ — خطبه قصدیه او قومق .

[۱] فتواخانه عالیدن بوباید ویریلن جواب :

« منبر قارشوسنده اسلاف طرفندن وضع اولنان کرسیلرده عربجه قرائت اولنان خطبه لرك جماعتك لسانی اوزره ترجمه اولنمسی لازمدیر . »

- ۳ — وقت کیرمیش اولمق .
- خطبه نك سنتلری شونلردر :
- ۱ — خطیب خطبه دن اول منبر جهتده اولمق .
- ۲ — سیاه البسه کینمیش بولونمق .
- ۳ — منبره چیقنجه اوطورمق .
- ۴ — خطیب منبره اوطورنجه اذان اوقومق .
- ۵ — اذاندن صوکره خطیب آياغه قالقهرق خطبه یه باشلامق .
- ۶ — حرباً آلمش مملکتک جامعده خطیبک صول آندم
بر قلینج بولونوب خطبه یی اوکا طایانه رق اوقومق .
- ۷ — صلحاً آلمش مملکتک جامعده قلینجسر اوقومق .
- ۸ — خطیب خطبه یی اوکورکن جماعته قارشى یونه ملک .
- ۹ خطیب خطبه یه کیزلیجه تعوذ ایدهرک یعنی : اعود بسمله
او قویه رق جناب حقه حمد و ثنا ایله باشلامق .
- ۱۰ — شهادتین اوقومق .
- ۱۱ — رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اقدمز، صلوات اوقومق .
- ۱۲ — وعظ وتذکیر ایتک .
- ۱۳ — قرآندن برآیت اوقومق .
- ۱۴ — خطبه یی ایکی یه بولمک یعنی : بر جلسه خفیفه ایله
آیرمق .

۱۵ — بو جلسه خفیفه اوج آیت اوقویه حق قدردن
زیاده اوزاماق .

۱۶ — ایکنجی خطبه یه ده حمد و ثناء خدا ایله باشلامق .

۱۷ — مسلمانلره نصرت و عاقبت دعائی ایتمک .

۱۸ — ایکنجی خطبه برنجی خطبه دن داها پست صوت

ایله اوقوئمق .

۱۹ — ایکنجی خطبه برنجی خطبه دن قیسه اولمق .

۲۰ — خطبه بیتر بیتمز مؤذن طرفدن اقامت آلمق .

* *

خطبه اوقونورکن : جمعه نمازینک ایلاک سنت مؤکده سی

قیلنوب خطیب منبره چیقماق اوزره یرندن قالقدیغندن اعتباراً خطبه نك
صوکنه و فرضك ختامنه قدر سوز سویله مک، حتی یانی باشمزده

لاقیردی ایدنه « صوص » دیمک جائز اولمادیغی کیبی نماز قیلماق
دخی جائز دکلدر . جمعه نك فرضی ایله ایکنجی خطبه آره سنده

قالقوب سنت قیلانلر بو مسئله نك جاهل لریدر . چونکه نمازده
حرام اولان هر شی خطبه اوقوندوغی ائنا ده ده حرام اولدوغندن

خطبه ایله جمعه فرضی آره سنده نماز قیلنه مایه جنی کی امر بالمعروف
قیلنندن بیله اولسه سوزده سویله نیله مز . حتی سلام آلتوب

ویریه مز . نمازده طورور کیبی ساکن و ساکت طورولور .

پالکیز خطبه ده اسم نبی کچدکجه نفسدن صلات و سلام ایدیلیر ،
آق سیریلیرسه الحمد لله دینیلیر . چونکه خطبه او قوندوغی دقیقه لر
ساعت اجابتدر . جناب حقه قلبدن دعا ایدلمه لی در .
خطبه ائناسنده او یومق مکر و هدر . ایکی طرفته باقمق بیله
مباح و کدر .

*
**

جامعه کیررکن نه او قومالی ؟ جمعه نمازی ایچون جامعه
کیررکن :

« اللهم افتح لی ابواب رحمتک »
دیه دعا ایدیله جکدر . بونک تورکجه سی :
یاربی ! باکا رحمت قایلیریکی آج
دیمکدر . بودعائک یوقاریده کی عربجه سنی بالله یه مهین بوتورکجه سنی
سویله مه لی در .

*
**

جامعدن چیقارکن نه او قومالی ؟ جامعدن چیقارکن ده :
« اللهم انی اسئلك من فضلك »

دیه دعا ایدیله جکدر . بونک ده تورکجه سی :
« یاربی ! بن نه دیلرسم سنک فضل و کرمکدن دیلرم »
دیمکدر . بودعائک ده عربجه سنی بالله یه مهین بوتورکجه سنی

سویله مه لی در. بود عالر، رسول الله صلی الله علیه و سلم اقدمزك
امریله مندوبدر .

(مندوب) : ایشله مه سی مقبول و مستحسن اولان شی دیمکدر.

*

**

تبکیر : جمعه نمازی قیلمق ایچون جامعه ایرکن کیدیله جک،
ایرکن کیده جکم دیه عجله ایدیله جک ، اویله جکدر . بوکا لسان
شریعتمزده (تبکیر) دنیلمشدر .

*

**

جامعه کیرنجه : « اللهم افتح لی ابواب رحمتك » دعاسنی
ویا بونك تورکجه سنی اوقویه زق جامعه کیرن بر مسلمان ترتیب
صفوف سنتنه رعایه ایلری یه کچه جک ، صوکره دن کله جک
جامعه آرقه طرفده یر بیراقه جاقددر .

جامعه کیردیکی وقت جمعه نمازینک ایلک سنت مؤکده سنه
باشلا نلماش ایسه « تحية المسجد » دیه نیت ایدهرک ایکی رکعت
نماز قیله جاقددر . بو نماز جامع شریفه حرمت و تعظیم ایچون
قیلمیر . چونکه صلی الله علیه و سلم اقدمز حدیثده :

« سزدن بریکز مسجده کیردیکی وقت ایکی رکعت نماز
قیلمادقچه اوطورماسین . »
بویورمشدر .